

INVESTERINGSVOORSTEL

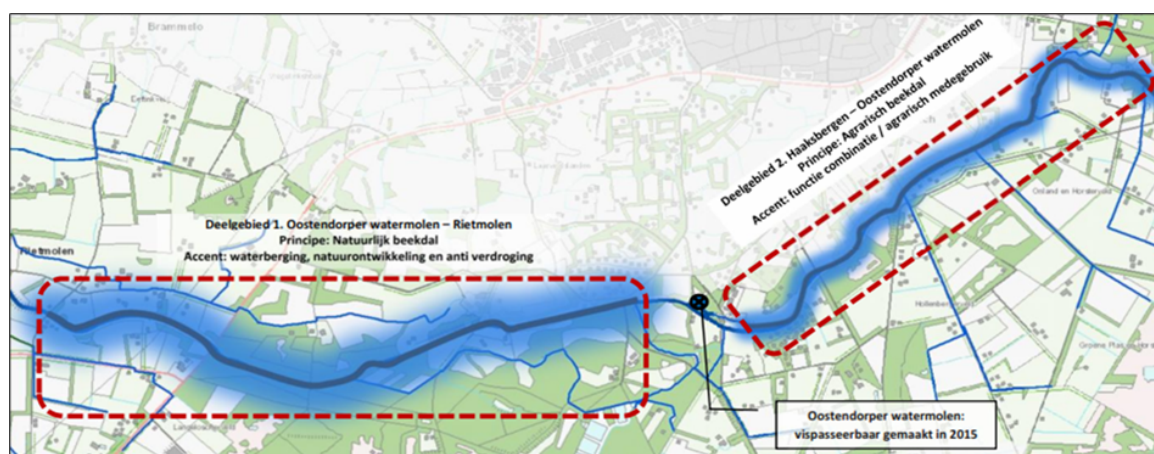
Onderwerp:	Investeringsvoorstel Beekherstel Buurserbeek; traject Schansweg - Watermolen
Zaaknummer:	015267718
Programma:	Watersysteem
Projectnummer:	811310
Projectnaam:	Beekherstel Buurserbeek; traject Schansweg-Watermolen
Beleidsprestatie:	KRW-maatregel Waterlichaam Buurserbeek (3,6 km) EVZ-doelstelling (3,6 km) SED-doelstelling (3,6 km)
Bruto krediet:	€ 2.940.000
Inkomsten:	€ 950.000 tot € 1.950.000
Netto krediet:	€ 990.000 tot € 1.990.000
Startmaand project:	April 2021
Eindmaand project:	December 2025

Advies

1. Instemmen met het inrichtingsplan voor de Buurserbeek; traject Schansweg - Oostendorper Watermolen.
2. Beschikbaar stellen van een investeringskrediet van € 2.940.000.

Inleiding

Vanuit het Waterbeheerplan 2016-2021 en het Waterbeheerprogramma 2022-2027 ligt er een KRW-beekherstel opgave voor de Buurserbeek; traject Schansweg – Rietmolen. Op basis van vastgestelde inrichtingsprincipes is samen met de belangrijkste stakeholders een ontwikkelvisie/ inrichtingsplan opgesteld. De verdere uitwerking vindt plaats over twee deeltrajecten, het ‘natuurlijk beekdal’ en het ‘agrarisch beekdal’, zie afbeelding 1.

Afbeelding 1: De deelgebieden; Deelgebied 1: Het natuurlijk beekdal en Deelgebied 2 het agrarisch beekdal

Deelgebied 1: Natuurlijk beekdal

Voor het westelijk deel van de Oostendorper Watermolen tot Rietmolen, is de beekherstelopgave gecombineerd met de compensatieopgave voor beek gebonden natuur

van RWS i.v.m. de aanleg van de nieuwe N18. De beekherstelopgave voor dit deelgebied is in 2021 uitgevoerd als onderdeel van het Waterbeheerplan 2016-2021.

Deelgebied 2: Agrarisch beekdal

Voor het oostelijk deel van de Schansweg tot de Oostendorper Watermolen is in 2016 ingestemd met het inrichtingsprincipe 'Agrarisch beekdal' waarbij actief gezocht is naar de functiecombinatie landbouw en water. Hiervoor is een nadere systeemanalyse uitgevoerd en zijn gesprekken gevoerd in het gebied. Met de oogst uit het gebiedsproces is een gedragen inrichtingsplan opgesteld. De hierin opgenomen maatregelen zijn afgestemd met alle betrokken grondeigenaren. Het is een integraal plan waarin rekening is gehouden met water, natuur, droogte, landbouw, cultuurhistorie, landschap en recreatie. De uitvoering hiervan is opgenomen in het Waterbeheerprogramma 2022-2027.

Eerder genomen besluiten

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 14 november 2002 besloten:

1. De visie voor het herstel van de Buurserbeek ongewijzigd met in achtneming van de reactienota vast te stellen.
2. Bezwaarmakers op de hoogte stellen van dit besluit middels brief met toelichting en de reactienota.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 8 november 2016 besloten:

1. Voor efficiënte uitvoering van onze wateropgaven in het Beekherstel Buurserbeek samen te werken met RWS om in synergie te werken aan de aanleg van de nieuwe N18.
2. In te stemmen met het inrichtingsprincipe op hoofdlijnen waarin we de gronddruk zo klein als mogelijk willen houden in het bovenstroomse overwegend agrarische deeltraject.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 26 maart 2019 conform advies besloten:

1. In te stemmen met de start van het gebiedsproces voor de Buurserbeek, traject Schansweg-Oostendorper Watermolen.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 22 september 2020 conform advies besloten:

1. In te stemmen met het voorlopig ontwerp voor de Buurserbeek tussen de Schansweg en Oostendorper watermolen.
2. Onder voorwaarde van een financiële bijdrage van provincie Overijssel.

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft in de vergadering van 30 maart 2021 conform advies besloten:

1. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een aanvullend voorbereidingskrediet van € 149.000 tot een totaal voorbereidingskrediet van € 249.000, voor de voorbereidende werkzaamheden van het project 'Beekherstel Buurserbeek; traject Schansweg-Watermolen'.

2. Uiterlijk op 1 oktober 2021 moet er duidelijkheid zijn over de bijdrage van provincie Overijssel.

Onderbouwing

1.1 Het inrichtingsplan is een integrale uitwerking van de eerder vastgestelde visie 'Een nieuwe Buurserbeek' (2016), het vastgestelde voorlopig ontwerp (2020) en opgenomen in het Waterbeheerprogramma 2022-2027.

Vanuit de opgave is in samenspraak met het gebied een integraal inrichtingsplan opgesteld waarbij 3,6 km beek wordt heringericht. Het project is een voorbeeld van duurzame gebiedsontwikkeling waarbij gezocht is naar een optimum in een onderhandelingsproces tussen overheden, maatschappelijke organisaties en betrokken grondeigenaren. We hebben hierbij gewerkt vanuit het principe van de 'Mutual Gains Approach'. Hierbij is met alle betrokken partijen gezamenlijk gezocht naar een oplossing welke zoveel mogelijk tegemoetkomt aan de individuele belangen. Dit maakt dat het project meerdere doelen dient van verschillende partijen.

Concreet zijn de projectdoelen voor WRIJ:

- KRW-beekherstelopgave over een traject van 3,6 km
- Inrichting EVZ/ SED Laaglandbeek (ecologische verbindingszone en natuurwater)
- Klimaat robuust watersysteem (Koers voorraadbeheer en Systeem op orde).

Dankzij de vrijwillige medewerking van diverse aanliggende eigenaren wordt het mogelijk om ca 3,4 km aan natuurvriendelijke oevers en 3 meanders aan te leggen, ca 2,8 km kade te verwijderen of te verplaatsen, overloopgebieden te creëren en peilopzet te realiseren. Hierdoor ontstaat er voor de ecologie de benodigde stroming en structuurvariatie in de Buurserbeek en de hogere drainagebasis is gunstig voor de landbouw en natuur in het gebied omdat het erg droogtegevoelig is. Vanaf de Klaashuisstraat wordt stapsgewijs de beekbodem en het peil in de beek verhoogd tot uiteindelijk 80 cm bij de Schansweg, zodat dit aansluit op de peilverhoging die de provincie Overijssel in 2022 realiseert als onderdeel van de bovenstrooms hiervan gelegen Natura 2000 gebieden Buurserzand en Haaksbergerveen. Het waterpeil in de beek sluit hierbij beter aan op de omgeving en hiermee neemt de drainerende werking af. Daarnaast wordt bij piekafvoeren meer water geborgen op natuur- en landbouwgronden doordat kades worden weggehaald of verplaatst. Op deze wijze wordt de Buurserbeek robuuster ingericht voor zowel extreem natte als extreem droge situaties. De urgentie hiervan is met het neerslagtekort en de droogte in 2022 nog eens extra benadrukt.

2.1 Voor de integrale uitwerking en uitvoering van het project 'Beekherstel Buurserbeek, traject Schansweg – Oostendorper Watermolen' is een krediet nodig van € 2.940.000.

De totale investeringskosten zijn geraamd op € 2.940.000. Dit is inclusief het voorbereidingskrediet van € 249.000 welke al eerder beschikbaar is gesteld.

Kosten

Investeringskosten:

De totale investeringskosten voor het project zijn geraamd op € 2.940.000. Hierin zijn de kosten voor grondzaken, voorbereiding en uitvoering opgenomen, inclusief interne en externe personeelskosten. Deze kosten zijn geraamd op basis van de SSK-raming (peildatum september 2022) die is opgesteld op basis van het definitief ontwerp met een

risicoreservering van 10% voor de realisatiekosten.

Subsidie en cofinancieringsmogelijkheden:

- Voor beekherstelmaatregelen is binnen de provincie Overijssel een beperkt budget beschikbaar voor ons waterschap. In 2021 is een POP3 beschikking afgegeven ter grootte van € 250.000 voor de realisatie van het eerste deeltraject; vanaf de Morsinkhofbrug tot aan de Oostendorper Watermolen. Deze subsidie is geldig tot eind 2023.
- Eind 2023/ begin 2024 volgt een POP/NSP openstelling voor het deeltraject vanaf de Schansweg tot aan de Morsinkhofbrug. Hierbij wordt een bijdrage van € 400.000 verwacht aan het project.
- Aangezien op een deel van het tracé, vanaf de Klaashuisstraat tot aan de Schansweg, het waterpeil en de beekbodem wordt opgezet zijn er mogelijkheden voor 25% ZON-subsidie.
Hiervan wordt een bijdrage van € 300.000 verwacht.
- Het project is voorgedragen voor het programma NPLG-versnelling 2023 en door de provincie Overijssel met een positief advies voorgelegd aan LNV. Hierbij is een bijdrage van € 1.000.000 aangevraagd voor het project. Toekenning van deze bijdrage is echter op dit moment nog hoogst onzeker, zie verder onder het kopje 'kanttekeningen en risico's'.

De totaal te verwachten subsidie en cofinanciering bedraagt derhalve minimaal € 950.000 en maximaal € 1.950.000 bij toekenning van de NPLG gelden.

De netto-investering voor het waterschap bedraagt maximaal € 1.990.000 en kan mogelijk teruggebracht worden naar € 990.000.

Kasritme:

	Uitgaven in €	Inkomsten in €
2021	75.000	0
2022	250.000	100.000
2023	1.000.000	300.000
2024	1.400.000	450.000
2025	215.000	100.000

Meerjarenprogrammering:

Deze investering is opgenomen in de meerjarenprogrammering van het programma Watersysteem.

Taak:

Watersysteembeheer

Gevolgen exploitatie:

Er is geen of slechts marginale structurele toename van de kosten voor beheer en onderhoud als gevolg van de herinrichting van de Buurserbeek.

Kanttekeningen en risico's

Voor beekherstelmaatregelen binnen de provincie Overijssel is slechts een beperkt budget beschikbaar voor ons waterschap. De provincie ziet de realisatie van de KRW-maatregelen als opgave voor het waterschap.

Het project is voorgedragen voor het programma NPLG-versnelling 2023 en door de provincie Overijssel met een positief advies voorgelegd aan LNV. Onlangs is duidelijk geworden dat er vanuit LNV op korte termijn geen financiële middelen beschikbaar komen voor de NPLG-versnelling 2023. Samen met de overige waterschappen in de provincie Overijssel vindt op dit moment ambtelijke en bestuurlijke escalatie plaats richting provincie en ministerie. Inzet hierbij is dat de provincie de NPLG-gelden voorfinanciert. Mocht dit niet lukken dan verwacht de provincie nog mogelijkheden voor dit project binnen het NPLG Transitiefonds 2024 waarvoor in juli 2023 de plannen moeten worden ingediend.

Er ligt op dit moment een gedragen ontwerp waaraan diverse eigenaren vrijwillig medewerking verlenen door het realiseren van maatregelen op hun gronden. Dit plan is helemaal samen met het gebied tot stand gekomen en wordt écht omarmd. Uitstel van het project, en/ of het gedeeltelijk uitvoeren van het project, heeft mogelijk tot gevolg dat (een deel van) deze eigenaren afhaakt en de uiteindelijke doelen niet gerealiseerd worden.

Juridische consequentie

De benodigde vergunningen (o.a. projectplan Waterwet, Omgevingsvergunning, Wet Natuurbescherming) moeten nog aangevraagd worden. Hierbij bestaat de mogelijkheid tot inspraak en beroep.

Communicatie

In de planvormingsfase is intensief overlegd met de stakeholders en betrokken eigenaren in het gebied. In juli 2022 heeft er een drukbezochte inloopbijeenkomst plaats gevonden waarbij het concept inrichtingsplan is gepresenteerd. Landbouw-, natuur- en recreatieorganisaties waren samen met buurtbewoners aanwezig en reageerden allen positief op de plannen. Er wordt zowel in de planvorming- als in de realisatiefase blijvend gecommuniceerd door middel van o.a. informatiebijeenkomsten, keukentafelgesprekken, [veldexcursies](#) en nieuwsbrieven. Ook staat het project op de projectensite van het waterschap.

Uitvoering

De uitvoering van het gehele traject, vanaf de Schansweg tot aan de Oostendorper Watermolen, staat gepland voor 2023/ 2024. In verband met het grote draagvlak in het gebied, de praktische uitvoerbaarheid en de aannemingskosten is uitvoering in één fase het meest gewenst. De openstelling en beschikking van de POP3 en POP/NSP subsidiegelden maken echter een tweedeling in de uitvoering noodzakelijk. Voorgesteld wordt om 1 aanbestedingsprocedure te doorlopen met een bestek in 2 percelen zodat er één contractpartner is en waarbij opdrachtverlening voor het tweede perceel onder voorwaarde plaats vindt zodra de beschikking voor de POP/NSP subsidie in 2024 is verstrekt. Het ontwerptraject en de vergunningsprocedures worden wel in één keer voor het gehele traject doorlopen.